

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej oraz **Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji**

Nr posiedzenia: 269

Nr posiedzenia: 156

Data posiedzenia: 28 stycznia 2010 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący Komisji Ustawodawczej

- Porządek posiedzenia:**
1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji (*druk senacki nr 730; przedstawiciel wnioskodawców – senator Stanisław Gogacz*).
 2. Pierwsze czytanie projektu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (*druk senacki nr 743; przedstawiciel wnioskodawców – senator Grażyna Sztark*).
 3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (*druk senacki nr 731; przedstawiciel wnioskodawców – senator Stanisław Gogacz*).
 4. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie – c.d. (*druk senacki nr 380; przedstawiciel wnioskodawców – senator Mariusz Witczak*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Stanisław Piotrowicz, Zbigniew Romaszewski, Jan Rulewski, Jacek Swakoń, senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Zbigniew Cichoń, Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Bohdan Paszkowski, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski, senator wnioskodawca Mariusz Witczak,
 - zaproszeni goście:
 - Krajowa Rada Komornicza:
 - prezes Andrzej Kulągowski,
 - członek Rady Grzegorz Julke,
 - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
 - zastępca dyrektora Departamentu Prawnego Katarzyna Kobierska
 - dyrektor Biura Wywiadu Komendy Głównej Policji Marek Ślizek,
 - zastępca dyrektora Biura Prawnego Komendy Głównej Policji Krzysztof Perkowski,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Analiz i Nadzoru Andrzej Sprycha,
 - referent w Departamencie Prawnym Tomasz Rybak,
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - dyrektor Departamentu Legislacyjno-Prawnego Jan Bołonkowski
 - zastępca dyrektora Departamentu Organizacyjnego Tomasz Jaskłowski,
 - prokurator w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Tomasz Szafranski,
 - gł. specjalista w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Marcin Mazuryk,

- Krajowa Rada Notarialna;
 - notariusz Robert Dor
- Związku Banków Polskich:
 - dyrektor ds. Legislacyjno-Prawnych Jerzy Bańka,
 - pełnomocnik Zarządu Kasy Krajowej SKOK Paweł Grzesik,

- przedstawiciele Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu: Bożena Langner, Danuta Drypa, Katarzyna Konieczko, Anna Michalak.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Projekt ustawy przedstawił przedstawiciel wnioskodawców senator Stanisław Gogacz.

Projektowana ustawa stanowi dostosowanie systemu prawa do postanowienia sygnalizacyjnego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 stycznia 2006 r. (sygn. akt S 2/06) wskazującego na potrzebę podjęcia inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie zagwarantowania w ustawie o Policji konstytucyjnych praw osób poddanych kontroli operacyjnej.

W nowelizowanej ustawie o Policji proponuje się zobowiązać policję do przedstawienia informacji o przeprowadzeniu kontroli operacyjnej, jeśli w stosunku do osoby kontrolowanej nie są prowadzone dalsze czynności procesowe. Proponuje się także wprowadzić obowiązek niezwłocznego zniszczenia materiałów uzyskanych w czasie stosowania kontroli operacyjnej, „nieprzydatnych” dla celów uzasadniających jej przeprowadzenie (tj. uzyskanych w czasie stosowania kontroli operacyjnej nie zawierających dowodów pozwalających na wszczęcie albo nie mających znaczenia dla postępowania kontrolnego, postępowania w sprawach o przestępstwa i wykroczenia albo w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe).

Przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, dyrektor Katarzyna Kobierska poinformowała, iż w chwili obecnej przygotowywana jest rządowa nowelizacja ustawy - Kodeks postępowania karnego, która reguluje m.in. kwestie kontroli operacyjnej i powiadamiania osób, wobec których kontrola ta jest stosowana.

W dyskusji, wątpliwości co do zaproponowanych rozwiązań legislacyjnych wyrazili senatorowie Leona Kieres i Stanisław Piotrowicz. Zdaniem senatorów, fakt poinformowania wszystkich osób, które były przedmiotem zainteresowania operacyjnego policji, że w stosunku do nich prowadzono takie działania, w określonym zakresie i z określonym wynikiem – może narazić policję na zarzuty manipulacji czy nadużyć.

Podobne wątpliwości wyrazili przedstawiciele Komendy Głównej Policji.

Senator Leon Kieres zaproponował, aby przerwać prace komisji na tym etapie i zwrócić się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o doprecyzowane zaproponowane w projekcie ustawy przepisów w zakresie m.in. jakiego rodzaju informację należy przekazać osobie, wobec której prowadzone były działania oraz czas w którym informację taka można jej przekazać.

Komisje przychyliły się do powyższego wniosku i zdecydowały odroczyć prace nad projektem inicjatywy ustawodawczej do momentu uzyskania stosownej opinii z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Konkluzja: Komisje nie zakończyły pierwszego czytania projektu ustawy.

Ad. 2 Projekt ustawy przedstawił przedstawiciel wnioskodawców, senator Grażyna Sztark.

Projektowana ustawa stanowi dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 5 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, podzielając tym samym zarzut, że przepis ten narusza wartości wywiedzione z art. 2 Konstytucji oraz zasadę proporcjonalności wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Przedmiotem kontroli sądu konstytucyjnego był - tym przypadku - przepis formalnie już nieobowiązujący, niemniej

kształtujący sytuację prawną niektórych podmiotów.

Trybunał zwrócił uwagę na niejasne i nieprecyzyjne sformułowanie art. 5 ust. 3, w konsekwencji mogące wywoływać u adresatów niepewność co do przysługujących im uprawnień, a także jako źródło potencjalnych nadużyć (dowolności działania) po stronie organów stosujących prawo. Ustawa o dłużnikach alimentacyjnych nie udzielała bowiem jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, kiedy powinien nastąpić zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Nie zostało również jasno rozstrzygnięte, czy dłużnik winien odzyskać prawo jazdy po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy lub podjęciu pracy zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy, czy też jego aktywizacji zawodowej.

Senatorowie Jan Rulewski i Stanisław Piotrowicz zwrócili uwagę, iż zatrzymanie prawa jazdy przewidziane ustawą winno służyć realizacji podstawowego celu tej ustawy, jakim jest zapewnienie skuteczności w egzekwowaniu należności alimentacyjnych.

Senator J.Rulewski wyraził zaniepokojenie rosnącą z roku na rok liczbą dzieci, które wychowywane przez jednego z rodziców, a wobec których rodzic zobowiązany przez sąd uchyla się od obowiązku alimentacyjnego. W konsekwencji – najczęściej ojciec – trafia do więzienia, nie pracuje i nadal nie wywiązuje się z nałożonego przez sąd obowiązku alimentacyjnego.

Senator St.Piotrowicz podkreślił, że takie postępowanie naraża Skarb Państwa na poważne koszty, bowiem utrzymanie jednego skazanego w zakładzie karnym to kwota ok. 2.400 zł miesięcznie.

Wobec przedstawionych wątpliwości senator St.Piotrowicz, zaproponował dalsze prace w komisjach, mając na uwadze doprecyzowanie przepisów zapewniających drogę odwoławczą do sądu.

Konkluzja Komisje nie zakończyły pierwszego czytania projektu ustawy.

Ad. 3 Projekt ustawy przedstawił przedstawiciel wnioskodawców senator Stanisław Gogacz

Projektowana ustawa stanowi dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który orzekł o niezgodności z Konstytucją art. 63 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, w zakresie, w jakim zastępcy komornika – ustanowionemu w związku z odwołaniem albo śmiercią komornika – nie przyznaje prawa do opłat egzekucyjnych prawomocnie przez niego ustalonych przed jego odwołaniem lub śmiercią.

Zgodnie z treścią omawianego przepisu opłaty prawomocnie ustalone przez komornika przed jego odwołaniem (śmiercią) przypadają temu komornikowi (jego spadkobiercom). Omawiana regulacja nie normuje sytuacji zastępcy komornika.

Jednocześnie art. 63 ust. 5 ustawy wprowadza uregulowanie przyznające odwołanemu komornikowi albo spadkobiercom zmarłego komornika wynagrodzenie w postaci opłat prawomocnie ustalonych przed ich odwołaniem lub śmiercią, niezależnie od tego, kiedy wpłynęły do kasy kancelarii. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, status komornika i jego zastępcy ustanowionego w związku z odwołaniem lub śmiercią komornika, oceniane m. in. przez pryzmat podejmowanych czynności (na własny rachunek), a także obowiązków (odpowiedzialność odszkodowawcza) wskazują na podobieństwo ich sytuacji prawnej. To zaś uzasadnia ich jednakowe traktowanie w zakresie wynagradzania po odwołaniu z pełnionej funkcji. Pominięcie zastępcy komornika w art. 63 ust. 5 ustawy o komornikach powoduje nie dające się wyjaśnić racjami konstytucyjnymi przesunięcie majątkowe pomiędzy dochodami zastępcy komornika a osobą, która objęła po nim rewir. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że na tle art. 63 ust. 5 ustawy doszło do zróżnicowania sytuacji komorników i zastępców komorników w zakresie prawa do opłat egzekucyjnych ustalonych prawomocnym postanowieniem, a niepobranych i nieściągniętych przed odwołaniem. Nie można przy tym wskazać żadnej wartości konstytucyjnej, która uzasadniałaby odmienne traktowanie tych dwóch grup podmiotów w omawianym zakresie.

Obecni na posiedzeniu komisji przedstawiciele Krajowej Rady Komorniczej zaproponowali, aby powyższą regulacją objąć także komorników, którzy wykonują czynności za komorników zawieszonych w czynnościach.

Uwzględnienie tych uwag wymagałoby dalej idących zmian w ustawie o komornikach i egzekucji, stąd senatorowie – po wysłuchaniu przedstawiciela ministerstwa sprawiedliwości - postanowili kontynuować prace nad projektem ustawy na kolejnym posiedzeniu, przy uwzględnieniu zgłoszonych w trakcie dyskusji propozycji.

Konkluzja Komisje nie zakończyły pierwszego czytania projektu ustawy.

Ad. 4 Dotychczasowy przebieg prac i zgłaszane podczas posiedzeń komisji propozycje nowelizacji przedstawił przedstawiciel wnioskodawców sen. Mariusz Witczak. Przypomniał, że zasadniczym celem zmian jest pełne zabezpieczenie interesów osób składających środki pieniężne do depozytu. Natomiast pozostałe propozycje dotyczyły m.in.:

- wyłączenia odpowiedzialności notariusza za szkodę związaną z depozytem, jeśli powstała z przyczyn leżących po stronie banku prowadzącego rachunek; wprowadzenia zasady fakultatywności po stronie stron dokonujących czynności notarialnej podczas prowadzenia obrotu bezgotówkowego, przy jednoczesnym nałożeniu na notariusza obowiązku przyjęcia kwoty będącej przedmiotem zapłaty i odprowadzenia na prowadzony przez niego rachunek powierniczy (w rozumieniu ustawy art. 59 ustawy – Prawo bankowe); wymogów jakie spełniać winien protokół, sporządzony przez notariusza; nałożenia na rejenta obowiązku informowania stron czynności o przysługujących im uprawnieniach

Po wysłuchaniu opinii i uwag przedstawicieli Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu, resortu sprawiedliwości, Związku Banków Polskich oraz przedstawiciela Krajowej Rady Notarialnej, senator przewodniczący zaproponował przyjęcie przedstawionego przez senatora wnioskodawcę projektu ustawy wraz z omówionymi zmianami.

Następnie poddał pod głosowanie zgłoszone w toku dyskusji propozycje zmian do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie.

Komisje w 5-ciu głosowaniach opowiedziały się za wprowadzeniem stosownych zmian.

W głosowaniu końcowym komisje przy 8 – głosach za, 1-wstrzymującym się i braku głosów przeciwnych – przyjęły projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie.

Na sprawozdawcę komisje wyznaczyły senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu projekt ustawy i wnoszą o wprowadzenie do niego poprawek (*druk senacki nr 380 S*).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.